

Priprava na obdobje po izteku 1. kjotskega obdobja

Podnebje in kmetijstvo ter gozdarstvo

Ljubljana, 18. junij 2007, velika sejna soba Ministrstva za okolje in prostor

Zapisnik delavnice

Delavnica je potekala po naslednjem dnevnem redu:

- uvodni nagovori
- moderirana delavnica

Uvodni nagovori:

Lidija Živčič, Focus:

Pojasni namen celotne serije delavnice in predstavi potek delavnice ter uvodne govorce.

mag. Andrej Kranjc, MOP:

Podnebne spremembe so velika grožnja že sedaj, bodo pa tudi v prihodnje. Mednarodni proces o nadaljnem dogovoru za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP) je počasen in zapleten. Razprava o t.i. post 2012 obdobju poteka v okviru dveh 'forumov', Ad hoc Working Group in Dialoga.

Svet EU je marca sprejel sklep o 20 % zmanjšanju emisij TGP, EU pa je pripravljena sprejeti tudi strožji, 30 % cilj, če so primerljive cilje pripravljene sprejeti tudi druge države. Slovenija ne more pričakovati, da bi bil njen nacionalni cilj bistveno drugačen/nizji od evropskega. Kot dolgoročni cilj EU predlaga zmanjšanje emisij za od 60 – 80 % do leta 2050.

Posledice podnebnih sprememb bodo še posebej prizadele kmetijstvo. Pri nas kmetijstvo dosega dobre rezultate – emisije so se zmanjšale za približno 15 % in predstavljajo 9 % vseh emisij TGP v Sloveniji. Ne pričakuje se, da bi se emisije v kmetijstvu v naslednjih letih bistveno spremenile. Vzroki emisij v kmetijstvu so znani (40 % metana in ¾ NO₂ pri nas iz kmetijstva). Pomembno pa je tudi gozdarstvo – ponori, les kot biomasa in les kot material, ki lahko nadomesti bolj okolju neprijazne materiale.

Prilagajanje na podnebne spremembe je zelo pomembno. Slovenija je zelo ranljiva (obalni pas, gorski predeli, itn.). Medsektorskega programa še nimamo, bo pa v prihodnje medsektorsko sodelovanje okrepljeno. Minister za okolje in prostor si želi okrepiti tudi delovanje klimatskega komiteja.

mag. Jani Turk, MOP (predstavitev)

Majda Zavšek Urbančič, MKGP (predstavitev)

Delavnica:

V okviru moderirane delavnice so bili identificirani ukrepi za zmanjšanje emisij TGP v kmetijstvu in gozdarstvu ter možni akterji/komunikacijski kanali. Identificirani ukrepi se

nanašajo na zmanjševanje emisij, prilagajanje na posebne spremembe ter iskanje novih rešitev. V nadaljevanju so zapisani vsi ukrepi, ki so bili izpostavljeni.

Identificirani ukrepi za zmanjševanje emisij TGP iz kmetijstva

- višji davki na umetna gnojila in pesticide
- nadzor emisij
- ne omejevanje virov, ampak boljša izraba; krajevna raba krajevnih virov; nadomeščanje virov z okolju bolj prijaznimi
- usmerjanje v ekološko kmetovanje, manj umetnih gnojil, manj emisij NO₂. Manj živinoreje.
- preprečevanje zaraščanja z gozdovi
- uvedba pojma varčevanje s prostorom, energijo, zemljo, vodo in z betonom in kemikalijami ter zniževanje rasti gospodarstva
- omejiti uporabo umetnih gnojil – narava naj bo naš vir
- manj intenzivnega kmetijstva, več ekološkega
- težnja k zmanjšanju sečnje dreves
- cena živil odraža vpliv pridelave in predelave na okolje (vključno TGP indeks) – okoljski strošek vključen
- urbanizem - (zavzeti drugačno stališče do urbanizma – problem pozidave kmetijskih površin)
- manjša intenzivnost v kmetijski proizvodnji

Identificirani ukrepi za nove rešitve v kmetijstvu

- preusmeritev subvencij (preoblikovanje evropske sheme subvencioniranja kmetijstva ter raba strukturnih in kohezijskih skladov; pri nas smo kmete navadili uporabljati kemikalije, da gnojevka ne smrdi, in jim financirali kopanje gramoznih jam, Avstrijci in Nemci so gradili pa bioplinske naprave)
- prilagoditev rastlin na klimatske spremembe
- 'ekološki otok' – Slovenija za Evropo, pridelovanje hrane
- ozaveščanje do posameznika, poslovna priložnost
- prilagajanje slovenskih gozdov, da bodo tudi v prihodnje omogočali ponor CO₂
- zelena javnofinančna reforma + zelena javna naročila
- sprememba politike povračila škod v kmetijstvu
- percepcija omejevanja (različno pojmovanje glede na generacije)
- preusmeritev subvencij; povečevanje kmetovanja združeno s turizmom v zavarovanih parkih
- nadgradnja oz. izgradnja opozorilnih sistemov
- ločevanje med izobraževanjem in ozaveščanjem – izobražena oseba ni nujno ozaveščena; spremeniti izobraževalne načine tako, da bo rezultat ozaveščena oseba
- kako obdržati ljudi na podeželju? Kmetov je vedno manj.
- pripravlja se nova zakonodaja za povračilo škod v kmetijstvu – država ne bo več zavarovala posadkov, le zavarovalnice
- ideja »eko regij«
- vključevanje različnih deležnikov v različne 'idejne projekte'

Identificirani ukrepi prilagajanje v kmetijstvu

- eko in bio certifikati morajo biti znani, moramo jim zaupati
- biomasa (daljinsko ogrevanje)
- vzgojno-izobraževalni pomen gozda (učilnice na prostem)
- 20 % KZU I. 2015 je eko (uresničitev akcijskega načrta za ekološko kmetijstvo (hkrati boj proti podnebnim spremembam in prilagajanje)
- uvajanje eko remediacije (čiščenje, preprečevanje škode z rastlinstvom)

- promocija in podpora projektom Plana B – »Podeželje kot konkurenčna prednost Slovenije«
- davek na slabo gospodarjenje z gozdom
- pospešeno ustanavljanje zavarovanih območij – parkov, zaščita pokrajin
- črpanje EU skladov za nove ideje, po letu 2013
- več ekoživil, sezonskih in lokalnih na naših jedilnikih doma in v javnih ustanovah (šole, vrtci, bolnice) + podjetja
- majhne sirarne, mlekarne, bioplinarne (pojavljajo se mikro sirarne, zakaj ne bi imeli tudi npr. mikro mlekarn za lokalno oskrbo?)
- omejitev moči lobijev
- nižje obdavčenje hiš/zgradb, ki imajo vgrajenega veliko lesa; eko zgradbe ostanejo na 8,5 % DDV stopnji
- blagovna znamka
- ozaveščanje (dokumentarci, filmi); povezovanje s študentskimi programi (sodelovanje v projektih)
- integralno gospodarjenje na kmetiji
- posaditev dreves – ponor CO2
- natečaji za nove tehnologije
- izobraževanje in vodenje v 'sistemskem', celovitem razmišljanju
- promocija vegeterjanstva oz. manjša poraba mesa
- lobiji – dati prostor, moč ljudem, posameznikom, ki so uglašeni z zemljo
- oblikovanje lesa
- les uporabljamo kot trajnosten, kakovosten material (gradnja, pohištvo itd.)
- uporaba novih ali že znanih in še ne uporabljenih tehnologij (tehnologije imamo, vendar so te ali neznane širšemu krogu ljudi ali pa nedostopne; kmetijski svetovalci bi morali pomagati uvajati nove tehnologije na kmetije)
- razširitev sheme za trgovanje z emisijami (novi sektorji – kmetijstvo; novi plini – metan, NO2)
- ozaveščanje med povezavo z našim življenjem in razvojnimi problemi
- bistveno več veljave geologiji, hidrologiji pri presojanju in načrtovanju v prostoru
- solarne elektrarne na strehah, zbiralniki sončne energije (voda, toplota)
- zavarovanje gozdov (ekologija)
- rastlinske čistilne naprave
- padavine kot vir tehnološke vode (namakanje, pranje, napajanje); uporaba meteorne vode lahko privarčuje denar za kmetijske štipendije

komunikacijski kanali

- kmetijska svetovalna služba v okviru kmetijske zbornice bi morala biti nosilec uvajanja novih tehnologij
- eko šole
- strokovna društva in združenja so preveč ozko usmerjena
- odločevalci so pod vplivom kapitala
- potrošniške organizacije
- mediji
- lobiji – kako/ali jih onesposobiti?!
- prenašalci dobrih praks (npr. eko kmetje)
- zavod za gozdove
- lastniki gozdov bi se morali povezati učinkovito